

Sluttelig foretoges

Første Behandling af Forslag til Lov om Laan til Boligforanstaltninger.

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 41).

Lovforslaget sættes til Forhandling.

Indenrigsministeren (Kragh): Det her foreliggende Lovforslag er Resultatet af Forhandlinger, som er ført i Indenrigsministeriet i Sommeren 1922 indenfor et Udvalg, hvortil de forskellige politiske Partier havde udpeget Repræsentanter, og i hvilket Udvalg der ogsaa sad Repræsentanter for Københavns Kommune, Frederiksberg og Købstadforeningen samt for Landkommuner med bymæssig Bebyggelse og for de samvirkende Sogneraadforeninger. Lovforslaget er i det store og hele, saaledes som det her foreligger, tiltraadt fra dette Udvalgs Side, og jeg tør derfor regne med, at Forslaget i alle Enkeltheder vil være dette høje Tings Medlemmer bekendt. Jeg skal ikke komme ind paa en lang Udvikling af Tilstanden paa Boligomraadet for Tiden, men kun derom udtale, at det er utvivlsomt, at Bolignøden i mange af Landets Kommuner er aftaget, i ikke faa af dem maa den i Virkeligheden siges at være ophørt. I 29 Købstadkommuner og i ca. 300 Landkommuner har man afskaffet Nævnene. Virkningen heraf er endnu ikke konstateret for Indenrigsministeriet; naturligvis er der her og der opstaaet Utilfredshed, er forekommet Tilfælde, som har givet Anledning til Klager, men det er i og for sig ikke andet, end hvad der var at vente. Det er jo en Overgangstid, vi skal igennem, og i hvilket Omfang Retningslinien, som er blevet fulgt i indeværende Aar ved den sidste Revision af Huslejelovgivningen, kan fortsættes videre frem i den kommende Tid, kan derfor endnu ikke siges. Men jeg udtalte ved Behandlingen af den sidste Huslejelov i begge Rigsdagens Ting den Forventning, at man paa Grundlag af denne Lovgivning vilde handle saaledes fra Ejeres og Lejeres Side, at vi hurtigst muligt kunde naa videre frem og snarest muligt naa tilbage til de frie Forhold paa dette Omraade, som vi havde før Krigen. Jeg haaber, vi gennem Virkningerne af den sidst vedtagne Huslejelov skal faa Vished for, at det er muligt at fortsætte, saaledes at vi i Aaret 1923 kan faa gjort et afgørende Skridt bort fra den Lovgivning, som vi i Rigsaarene har udviklet paa dette Omraade, hen imod fuld-

kommen frie Forhold. I alt Fald haaber jeg, det i alt væsentligt skal kunne lade sig gøre udenfor Storkøbenhavn, og jeg haaber paa, at man ogsaa fra dette høje Tings Side, i alt Fald fra et Flertals Side, vil yde sin Bistand til, at dette Maal i videst mulige Udstrækning kan naas.

Ærede Medlemmer vil maaske have lagt Mærke til, at i det Nummer af Statistiske Efterretninger, som bærer Datoen den 30. Oktober 1922, er der givet en meget omfattende Redegørelse for Husvildeforhold og Byggevirksomhed i Danmarks Byer indtil Oktober 1922. Jeg skal derfor ikke trætte med en Redegørelse for disse Forhold i Enkeltheder — disse Efterretninger er jo tilgængelige for samtlige det høje Tings Medlemmer —, men indskrænke mig til at udtale, at endnu er der et betydeligt Antal af husvilde Familier ud over Landet og ganske særlig i København. Antallet af Familier, som var under kommunal Boligforsorg, var ved Oktober Flyttedag i København 2 103, og det var i April 1922 i Danmarks Købstæder 1 635. Det viser, at vi endnu i betænkelig Grad er ude i abnorme Forhold paa dette Omraade, og det viser tillige, at vi ikke har været i Stand til at løse Opgaven: Tilvejebringelsen af det fornødne Antal Boliger ad de Veje, som den hidtidige Lovgivning har fulgt, ved Ydelse af direkte Tilskud og Laan til Byggeri. I Bemærkningerne til Lovforslaget er der redegjort for, i hvilken Grad Byggeri i den sidste Sommer er foregaaet med Tilskud og uden Tilskud, og det viser sig, at om end der her og der paa Landet og i de mindre Byer er gennemført et betydeligt Byggeri uden Tilskud, er Byggeriet i København og de større Byer i det væsentlige sket paa Grundlag af Laan og Tilskud, som var til Disposition i Henhold til Huslejeloven af 1. April 1921. I saa Henseende stiller Situationen sig anderledes nu. De Midler, som i Henhold til denne Lov har været stillet til Disposition, er for nogen Tid siden helt opbrugt. Denne Tilskuds- og Laanepolitik er af den Art, at den ikke vil kunne fortsættes, hverken af Hensyn til Statens og Kommunernes Finanser eller af Hensyn til den Virkning, som det er min Overbevisning, at denne Lovgivning har haft paa Byggepriser og Byggeforhold i det hele taget, en Virkning af den Karakter, at jeg er overbevist om, at selv om man finansielt evnede det, burde alene af denne Grund en saadan Lovgivning ikke fortsættes. Endnu er Byggeprisen, selv om den er faldet be-